Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування відділу поліції № 6 Запорізького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області 09.02.2026

м. Запоріжжя, 2026

І. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19^1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 09.02.2026 групою НПМ здійснено відвідування відділу поліції № 6 Запорізького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області (далі –відділ поліції).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Короткова Юлія Леонідівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Безсонов Юрій Костянтинович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Артьоменко Володимир Сергійович, представник громадської організації;

Артьоменко Вікторія Вячеславівна, представник громадської організації.

Відділ поліції є структурним підрозділом Запорізького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області та розташований за адресою: м. Запоріжжя, вул. Героїв 37-го батальйону, 12-б.

Керівництво: Величко Максим Миколайович, начальник відділу поліції.

Відвідування відбулося у присутності Кошової Тетяни Валеріївни, старшого інспектора з особливих доручень відділу уповноважених з контролю за дотриманням прав людини в поліцейській діяльності (з дислокацією в Запорізькій області) управління дотримання прав людини Департаменту головної інспекції та дотримання прав людини.

Штатна чисельність працівників відділу поліції складає 109 штатних одиниць, із яких, станом на 09.02.2026, некомплект складає 20 посад з урахуванням вільного найму.

До вересня 2025 року на території відділу поліції функціонували три адміністративні будівлі. У вересні того ж року внаслідок збройної агресії російської федерації проти України дві будівлі зазнали часткових руйнувань.

Головна будівля відділу поліції двоповерхова (фото № 1). Перед будівлею облаштовано місце для паркування транспортних засобів осіб з інвалідністю (фото № 2). Вхід до будівлі обладнано пандусом (фото № 3). При вході встановлено вивіску з найменуванням підрозділу поліції.

У вестибюлі розташовані чергова частина та фронт-офіс, який забезпечує пропускний режим та реєстрацію доставлених осіб, запрошених і відвідувачів (фото № 4-5). Доступ до приміщень відділу поліції надається лише після реєстрації у журналі обліку доставлених, запрошених і відвідувачів. На інформаційному стенді у вестибюлі розміщено графік прийому громадян керівництвом відділу поліції, а також інформацію про способи звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (фото № 6).

На першому поверсі відділу поліції облаштовано приймальню громадян, оснащену письмовим столом, стільцями, оргтехнікою та інформаційними стендами (фото № 7). Також на цьому поверсі розташовані кімната для проведення слідчих дій (фото № 8) та кімнати для затриманих, які наразі не експлуатуються через невідповідність встановленим вимогам.

У відповідності до вимог Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026, у відділі поліції внутрішні камери відеоспостереження забезпечені можливістю архівації даних не менше 30 діб.

У ході відвідування представникам групи НПМ забезпечено реалізацію права на безперешкодний доступ до всіх приміщень відділу поліції.

Під час відвідування групою НПМ оглянуті службові кабінети співробітників відділу поліції, предметів, які можуть бути застосовані для катування чи психологічного тиску, не виявлено.

У посадових інструкціях працівників відділу поліції містяться положення щодо заборони катувань відповідно до вимог статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Також встановлено, що весь особовий склад відділу поліції пройшов курс навчання з надання домедичної допомоги та після його завершення отримав відповідні сертифікати.

У день відвідування у відділі поліції затримані чи доставлені особи були відсутні.

Водночас упродовж 2025 року працівниками відділу поліції у межах кримінального процесуального законодавства затримано 35 осіб та 9 осіб за вчинення адміністративних правопорушень. Станом на день відвідування у 2026 році затримано 3 особи у межах кримінального процесуального законодавства та 2 особи за адміністративні правопорушення.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування відділу поліції групою НПМ не здійснювалося.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. У порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), у відділі поліції кімнати для затриманих не функціонують (фото 9). Три наявні кімнати для затриманих виведено з експлуатації у зв’язку з їх невідповідністю вимогам національних та міжнародних стандартів.

На даний час заходів щодо відновлення функціонування та приведення умов утримання в зазначених кімнатах до вимог національних та міжнародних стандартів не вжито.

Перебування затриманих осіб у відділі поліції без поміщення їх до кімнат тимчасового затримання може призводити до утримання їх в умовах несвободи під контролем працівників поліції у непередбачений законом спосіб, незабезпечення необхідним харчуванням, питною водою, вільним доступом до туалета тощо.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України, стаття 213 Кримінального процесуального кодексу України).

2. У порушення вимог пункту 17 розділу VI Інструкції у відділі поліції не обладнано кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками, у зв'язку з чим такі побачення проводяться у приймальні громадян, у якій наявна камера відеоспостереження із звукозаписом.

Відповідно до пункту 18 розділу VI Інструкції зустріч затриманого та його захисника в кімнаті для конфіденційного побачення має відбуватися під візуальним контролем уповноваженої службової особи, але в умовах, що виключають можливість передачі будь-яких сторонніх предметів, прослуховування чи підслуховування, з метою забезпечення законності під час проведення такої зустрічі та заходів безпеки. Відеофіксація побачення повинна здійснюватися у спосіб, що унеможливлює фіксацію змісту документів, якими користуються затриманий та/або його захисник, а також запис змісту їхньої розмови.

Не допускаються підслуховування, слуховий контроль та фіксація повідомлень, переговорів чи розмов захисника і затриманого, у тому числі за допомогою технічних засобів фіксації мовленнєвої інформації (пункт 19 розділу VI Інструкції).

Таким чином, приміщення приймальні громадян не відповідає вимогам конфіденційності, які передбачені у пунктах 18 та 19 розділу VI Інструкції, оскільки у приймальні присутня камера відеоспостереження із звукозаписом, що не забезпечує конфіденційність під час проведення зустрічі затриманих осіб із захисником. Крім того, навіть у разі формального вимкнення функції звукозапису, сама наявність технічної можливості його здійснення створює потенційну небезпеку фіксації змісту розмови та обґрунтовані сумніви щодо дотримання принципу конфіденційності такого спілкування.

3. Під час вибіркового огляду журналу інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги затриманим встановлено порушення вимог частини четвертої статті 213 Кримінального процесуального кодексу України, пункту 8 розділу VI Інструкції, а також пункту 2 Порядку інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1363.

Зазначені порушення полягають у несвоєчасному повідомленні центру з надання безоплатної правничої допомоги (далі – центр БПД) про випадки затримання осіб, що підтверджується такими записами журналу:

відповідно до запису № 38, громадянку Л. затримано 10.09.2025 о 16 год 30 хв, повідомлення центру БПД здійснено о 19 год 25 хв;

відповідно до запису № 61, громадянина Ц. затримано 24.12.2025 о 11 год 30 хв, повідомлення центру БПД здійснено о 14 год 13 хв;

відповідно до запису № 64, громадянку П. затримано 29.12.2025 о 03 год 00 хв, повідомлення центру БПД здійснено о 05 год 40 хв.

Також під час відвідування встановлено, що 29.12.2025 до відділу поліції було доставлено громадянку М., затриману в порядку статті 208 Кримінального процесуального кодексу України. При цьому центр з надання безоплатної правничої допомоги фактично було повідомлено, однак відповідний запис у журналі інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги затриманим відсутній.

4. Незважаючи на вимоги пункту 20 розділу VI Інструкції, у журналі інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги затриманим відсутні записи про проведення конфіденційних побачень затриманих із захисниками із зазначенням часу початку таких побачень та їх закінчення.

Крім того, встановлено випадки неналежного внесення відомостей до зазначеного журналу. Зокрема, у журналі зафіксовано запис № 66, датований 20.10.2026, що є датою, яка ще не настала. Такі недоліки свідчать про порушення порядку ведення документації та створюють ризики неналежного контролю за дотриманням прав затриманих осіб на правничу допомогу.

Порушення права на охорону здоров’я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

5. Під час ознайомлення з журналом реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції, встановлено, що його ведення здійснюється неналежним чином. До журналу вносяться неповні відомості, передбачені додатком 9 Інструкції. Зокрема, відсутні прізвище, ім’я та по батькові особи, яка потребувала медичної допомоги, її рік народження, дата та час прибуття до органу (підрозділу) поліції, скарги, а також що виявлено під час обстеження (фото № 10).

Така неповнота записів унеможливлює встановлення особи, визначення законних підстав її перебування у підрозділі поліції та контроль за своєчасністю надання медичної допомоги.

Порушення права на життя (стаття 27 Конституції України, стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

6. У порушення вимог Кодексу цивільного захисту України у відділі поліції відсутнє найпростіше укриття, яке має забезпечувати можливість безпечного перебування працівників та відвідувачів під час оголошення повітряної тривоги або виникнення надзвичайної ситуації.

Порушення прав осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенції про права осіб з інвалідністю).

7. У порушення Державних будівельних норм України В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327 (зі змінами), наявне у відділі поліції

санітарно-гігієнічне приміщення не відповідає вимогам доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (фото № 11).

Інші порушення.

8. Відповідно до наказу Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2003 № 1561 у підрозділі поліції має функціонувати спеціально обладнана кімната для проведення слідчих дій. Проведення таких дій в інших приміщеннях, окрім визначених для цього кімнат, не допускається.

Під час відвідування встановлено, що, попри наявність у відділі поліції кімнати для проведення слідчих дій, проведення окремих слідчих та інших процесуальних дій здійснюється також у приміщенні приймальні громадян.

9. Під час відвідування встановлено випадки неналежного ведення журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених, передбаченого пунктом 8 розділу VI Інструкції. Зокрема, в журналі не заповнюються відмітки про «ужиті стосовно доставленої особи заходи (складено протокол, відібрано пояснення тощо). Також встановлено факти внесення до журналу записів без зазначення дати прибуття особи до відділу поліції (записи № 65-70).

10. Під час відвідування групою НПМ встановлено, що на окремих дверях службових кабінетів відсутні таблички із зазначенням посад та прізвищ працівників, які в них працюють (фото № 12-13). Зазначене ускладнює ідентифікацію службових приміщень та може створити труднощі при встановленні місця перебування затриманих або доставлених осіб у разі надходження скарг щодо можливого неналежного поводження з боку працівників поліції.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції в Запорізькій області:

забезпечити контроль за усуненням порушень, виявлених у ході відвідування відділу поліції;

розглянути можливість фінансування ремонтних робіт для відновлення роботи кімнат для затриманих у відділі поліції з метою забезпечення належних умов утримання відповідно до норм національного та міжнародного законодавства; облаштування кімнати для конфіденційних побачень затриманих осіб із захисниками, облаштування укриття, а також забезпечення належного рівня інклюзивності санітарно-гігієнічного приміщення для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

Відділу поліції № 6 Запорізького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області:

відновити роботу кімнат для затриманих та забезпечити належні умови утримання відповідно до норм міжнародного та національного законодавства;

облаштувати кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками;

забезпечити дотримання вимог законодавства щодо негайного повідомлення центру з надання безоплатної правничої допомоги про затримання осіб;

вжити заходів, спрямованих на облаштування у будівлі відділу поліції найпростішого укриття на випадок повітряної тривоги або інших надзвичайних ситуацій;

вжити заходів для облаштування інклюзивного санітарно-гігієнічного приміщення для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення або його розумного пристосування;

зобов'язати працівників проводити слідчі та процесуальні дії із запрошеними, доставленими та затриманими особами в кімнаті для проведення слідчих дій;

забезпечити належне ведення службової документації, зокрема журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених, журналу інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги затриманим, журналу реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції;

встановити на дверях службових приміщень таблички із зазначенням їх призначення, посад та прізвищ працівників поліції, які в них працюють.

До звіту додаються: фотознімки на 3-х арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини **Юлія КОРОТКОВА**

Фотознімки

Фото № 1

Фото № 2

Фото № 3

Фото № 4

Фото № 5

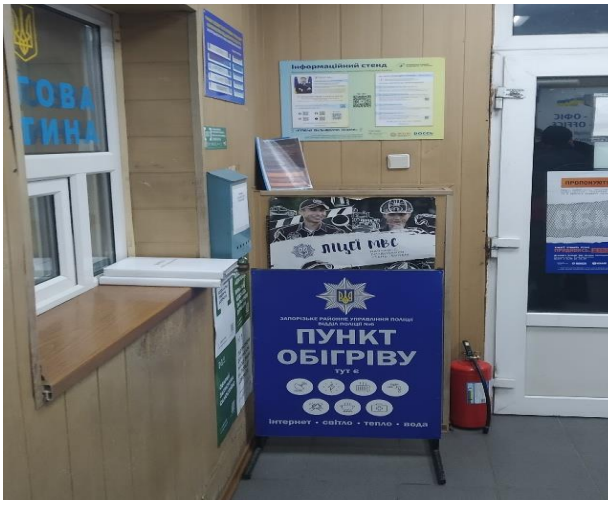

Фото № 6

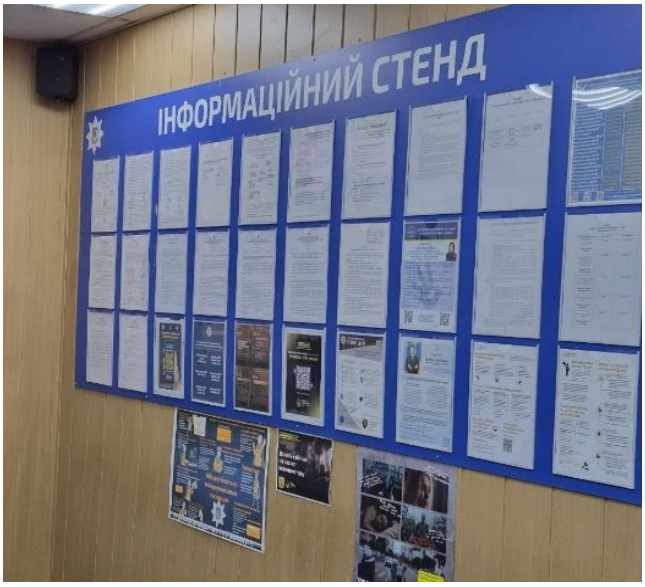

Фото № 7

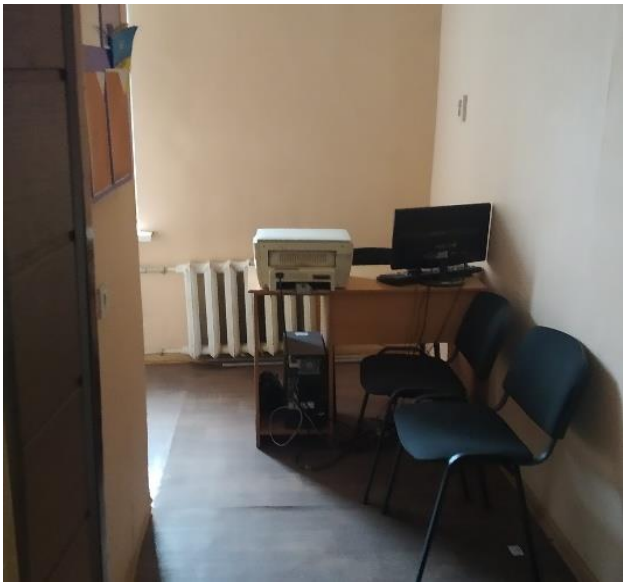

Фото № 8

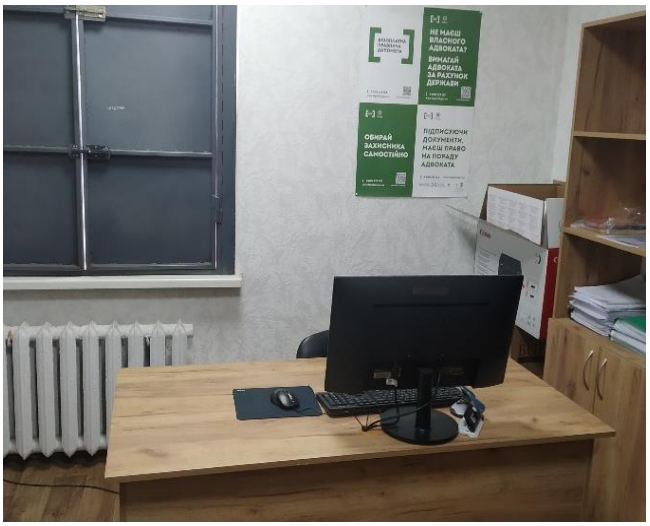

Фото № 9

Фото № 10

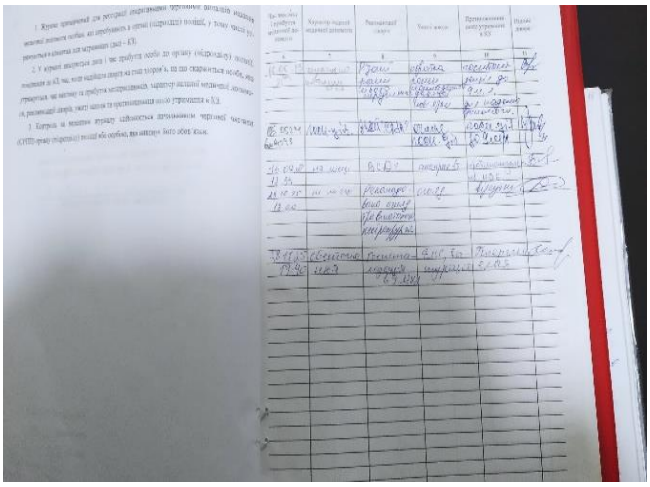

Фото № 11

Фото № 12

Фото № 13

